

L I V O N I A

vulgo

L Y F L A N D.

Situs.

Termini.

IVONIA ad Eoum maris Balthici littus, centum & viginti milliaribus Germanicis, à Narva emporio, usque ad Croni fluvii, quem Memelam hodie vocant, ostium porrecta, finitimos habet ab ortu Moscos seu Russos; à meridiè Lithuanos & Boruffos; ab occasu mare Balthicum; à Borea sinum Finnicum & Russiæ partem, ad Nervæ & Lovatæ fluviorum exitus.

Nomen, & populi veteres.

De nomine sic Althamerus: *Fieri potuit, ut à Lemovis progressi sint Livones seu Livonii, postremi Germanorum ad littus Venedicum, ad parallelum Scandinavia insula, quæ Götlandia dicitur, habitantes, quos tamen ab Efluis malle derivare, vocabulo vulgari nonnihil suffragante, Eystender vocantur.* Levonorum mentio fit apud Ptolomæum l. 11, cap. xi, paulo post ubi de Æstii sermo fit, inquiring corruptam Taciti lectionem restitutam à Beato Rhenano, qui reposuerit Æstiorum gentes. Si archetypus, inquit Althamerus, habuit Efluos, ausim jurare Eystlandios ab iis nuncupatos, vocabulo paulum variato. Hi populi etiam Sudini dicuntur, & eorum regio Sudina, Prussiæ cohærens. Læctunos quoque eodem reponere placet nonnullis, à quibus fieri potest ut nomen derivatum sit.

Regionis indoles.

Regio omnis plana, ac fertilissima est. Frumentum tanta copia profert, ut in annonæ caritate vicinis quoque regionibus opem ferat. Abundat etiam lino optimo, ac armenta alit plurima. Vrsos præterea in sylvis habet, alces, vulpēs, lyncēs, martes, zebellos, hermelinos & castores. Leporēs pro anni tempestate colorem mutant, hæud secus atque apud Helvetios in Alpibus; hieme sunt albi, æstate cinericei. Estque ferarum tam frequens ubique venatio, ut ea ne rusticis quidem, licet à Nobilitate crudeliter habitis, unquam interdicta sit. Ceterum nihil Livoniæ deest eorum quæ ad vitam sustentandam necessaria sunt, excepto vino, oleo, & quibusdam aliis, quæ mitiori cælo subjectis terris concessa divinitus, quæ tamen ex aliis regionibus abunde advehuntur.

Majorum Imperium, & Christianissimus.

Anno 1160 primus commercii hærum gentium, & deductionis coloniarum in Livoniam Germanicarum aditus, per Bremenfes mercatores, tempestate in sinum Livoniæ, ad Dunæ ostium delatos, patefactus est. Vbi post primam obpæciv cum Livis, à Dunæ ostio versus Parno-

viam in littore habitantibus, amicitiam & fœdera pro se & mercatoribus, quos deinde adducturi essent, fecerunt, ac prima cum eis commercia rerum permutatione fuerunt. & permissu Livonum, in Dunæ fluvio insula facellum exstructum, quæ *Kircholm* deinceps appellata est. Postea, Menardo, Segebergenfi monacho, per mercatores in Livoniam adducto, latius religio Christi propagata, & Livones quidam reguli, ut nominabantur, cum suis familiis, conversi sunt. quibus, episcopum petentibus, ille ipse Menardus, per Alexandrum 1111 P P. anno 1170 præfectus, ac sedes illius in Vxkel, ad Dunæ ripam, collocata est, ubi tandem decessit. Successor illius, Bertholdus, ex monasterio S. Pauli Brema missus, cum vi & armis cogere potius, quam verbo ac exemplis invitare ad fidem Christianam barbaros institueret, statim ab illis trucidatur. Albertus, tertius episcopus, urbem Rigam exstruxit ac mœnibus cinxit anno 1200. Anno autem 1234 Albertus quintus episcopus, fuit primus Livoniæ & Boruffiæ archiepiscopus constitutus. Cū enim Livonicæ militiæ fratres se Teutonici ordinis magistro in Boruffia subjecissent; vicissim Boruffiæ episcopi Warmiensis, Sambiensis, Pomezanensis, Culmensis, Livoniæ archiepiscopus Rigensem metropolitanum agnoverunt. Postea misere cum externa tum intestina bella Livoniam vastarunt, & vicini Reges Moscoviæ, Poloniæ, Sueciæ, Daniæ, & ceteri circum Dynastiæ discerpere, quorum historiam apud Chytræum videre est. Hodie vero tota soli Sueciæ subjecta coronæ est.

Dividitur Livonia universa in tres partes, locis & linguis distinctas. ESTHIAM, LETTIAM, & CVRLANDIAM.

Esthiorum provinciæ sunt, *Harria*, cuius metropolis est *Revalia*, ad mare Balthicum aquilonem versus sita, nihilo Riga inferior, anno 1223 à Rege Daniæ Waldemaro condita, & portu celebris. Cives jus habent Lubecense, monetamque cudunt quadrangularem, probe munitam esse inde constat, quod à Moschis, uti sapissime, ita pridem anno 1577, obsidione cincta, & assiduis ac horribilibus tormentorum fulminibus, & globis ignitis in tecta vibratis, totas sex hebdomadas irritò conatu oppugnata sit. *Wuria*, in qua Wefenberg, Tolsburg, Borcholm Episcopi Revaliensis sedes. *Allantakia*, ubi Nerva & Nyfchlot ad fluvium ejusdem nominis, qui Livoniam à Moschorum ditone dirimit. Anno 1551, cum Russica commercia Revaliæ annis circiter quinquaginta præcipue exerceri, & Russis mercatoribus cum Germanis seu trans-